

nerne er interesserede i at afholde disse Udgifter, hvis man ad den Vej kan skaffe de danske Arbejdere Adgang til at dyrke den danske Jord. Jeg haaber, Ministeriet ikke vil modsætte sig, at Arbejdsanvisningskontorerne anvender de fornødne Midler til at opnaa det, jeg her har nævnt.

Men der er en Vanskelighed, man vil støde paa med Hensyn til danske Arbejders Overtagelse af Roearbejdet, og det er, at der ikke paa Landet findes Beboelseshuse for Arbejdere. Det viser sig, at naar en ung Karl og Pige paa Landet vil sætte Bo, kan de saa godt som aldrig leje en Lejlighed paa Landet. Nu er det jo en Gang saaledes, at de fleste Mennesker vil gifte sig før eller senere, og naar de unge fra Landet ikke har Raad til at bygge selv, bliver Resultatet, at de skal og maa drage ind til Byerne. Det vil neppe lykkes at faa den danske Arbejdskraft til i tilstrækkelig Grad at tage Plads paa Landet, medmindre Staten støtter Bestræbelserne for at faa opført Lejehuse paa Landet, ikke Lejehuse af den Beskaffenhed, man kender fra Herregaardene, for de er ikke fristende for Ungdommen til at begynde en Tilværelse i, men virkelig sunde, gode Lejehuse, saaledes beliggende, at der er let Adgang til at faa Arbejde. Hvis man kan vente Støtte fra Ministeriet til Opførelse af saadanne Lejehuse, er der i alt Fald paa min Egn Stemning for at gøre Forsøg, og falder de heldigt ud, vil der kunne fortsættes i andre Dele af Landet, saa at vore Folk endelig kunde naa til selv at faa Lov at tjene de Penge, der er forbundne med den Art Landbrugsarbejde, jeg her har nævnt.

Til Slutning vil jeg rette en Henstilling til den højtærede Finansminister. Der er nylig kommet mange Penge i Statskassen, og vi har faaet at vide (Afbrydelse)... Pengene er maaske ikke kommet der endnu, men vi har da Haab om, at de vil komme. Men man skal ikke blive forskrækket, jeg skal ikke gøre noget Attentat paa dem. Vi har faaet at vide, at der ikke er Tale om, at Kommunerne faar Lov at røre de Penge, men jeg vil henstille til den højtærede Finansminister at imødekomme Kommunerne paa en anden Maade, der ingenting koster, men dog vil hjælpe os i høj Grad i Kommunerne. Saavel Sogneraadforeningen som ogsaa Købstadforeningen har ved tidligere Lejlighed vedtaget en Anmodning til Finansministeriet om at være noget hurtigere til at tilbagebetale de Penge til Kommunerne, som vi lægger ud

for Statskassen. Jeg tænker her paa de Summer til Alderdomsunderstøttelse, Hjælpekasser og til adskilligt andet, som Kommunerne staar i Forskud for. Vi faar disse Penge et halvt Aar eller tre Fjerdingaar, somme Tider et helt Aar efter, at Udgiften er afholdt, og det medfører, at vi maa rejse midlertidige Laan, for Øjeblikket til 6½ pCt. Det er kedeligt for Kommunerne at skulle af med alle disse Rentepenge, og hvis Staten vilde tage fornuftigt paa dette Forhold, tror jeg, der uden Udgift for Staten her kunde ske en heldig Ændring, og naar en Finansminister kan blive populær i alle Landets Kommuner, uden at det koster noget, burde han jo gribe til. Jeg vilde sætte Pris paa, om det blev indrettet saaledes, at man fik refunderet den 1. December de Udgifter, der er afholdte fra April til Oktober, og den 1. Juni de Udgifter, der er afholdte fra Oktober til April. Saa vilde Kommunerne kunne afholde deres Rente- og Afdragsudgifter til Terminerne ved Hjælp af disse Penge og blive sparet for at optage midlertidige Laan ved hver Termin. Det drejer sig i alt Fald kun om et forsvindende Rentetab for Staten, saa jeg synes, det maa kunne lade sig gøre.

Med det samme vil jeg henstille til den højtærede Indenrigsminister, om det ikke var muligt, at Kommunerne i større Udstrækning end hidtil kunde faa Ret til at benytte deres Kapitalformue. Der er noget trist ved, at Kommuner er i Besiddelse af en Kapitalformue, men ikke kan faa Lov til at bruge den og i Stedet derfor skal rejse kostbare Laan. Kapitalformuen opstaar jo ved, at hver Gang Kommunen skal sælge et eller andet, et Areal, en Bygning, en Maskine, kræver Ministeriet, at den indkomne Sum skal anbringes i Værdipapirer eller i Sparekasse, og vi maa ikke bruge disse Penge. Nu gaar jeg ud fra, at der ikke vil være noget til Hinder for, at vi bruger dem til midlertidige Laan, det er der vistnok aldrig gjort Indvending imod. Der er tidligere her i Salen fremført den Tanke, at vi ogsaa maatte bruge dem til faste Laan, og det kan jo være, vi faar Lov dertil. Men jeg synes, man yderligere maatte kunne give Kommunerne Ret til at bruge disse Penge til Køb af nye Værdier. Hvis en Kommune sælger Byggegrunde for 50,000 Kr. i Aar, maa den have Lov til at bruge dette Beløb til næste Aar at købe andre Arealer, maaske liggende længere ude i Byens Udkanter. Det er ikke at bruge Kapitalen,